

TITULUS XLI.

DE CELEBRATIONE MISSARUM, ET SACRAMENTO EUCHARISTIAE,
ET DIVINO OFFICIO. ^a

369. Plena hujus tituli doctrina haurienda est ex theologia, præsertim morali, ex tractatu de SS. Eucharistiæ Sacramento, de ritibus et cæremoniis in ejus celebratione, et tract. de horis Canonicis, aliisque divinis officiis in Ecclesia fieri solitis.

Hic ea solùm, quæ forum Can. concernunt, breviter resolvam.

370. Q. I. *In quo loco missæ celebrari possint?*

R. 1.º In Ecclesia in oratoriis publica auctoritate Ordinarii deputatis, consecratis vel saltè benedictis in ordine ad cultum divinum, *Can. 44. de cons. d. 1.*, ubi subditur: *satius ergò est, missam non cantare, aut non audire, quàm in illis locis, ubi fieri non oportet, nisi pro summa contingat necessitate*; et Trid. sess. 22. in decr. de obser. in celebr. miss. v. *neve patiantur privatis in domibus* etc. Casus necessitatis est extra hoc præceptum, *Can. 1. d. 1. de cons. ibi: absque magna necessitate*: atque ita licet extra Ecclesiam missam facere tempore pestis, belli, persecutionum, in longa navigatione vel peregrinatione per loca infidelium, in magno concursu populi, quem Ecclesia capere non potest, vel si Ecclesia sit diruta (*Can. 30. de cons. d. 1.*) An verò infirmitas personæ, præsertim nobilis, sit causa sufficiens, ut in ejus domo vel camera missa celebrari possit, saltè de licentia Episcopi, dubium est inter DD. propter decretum Clementinum, de quo mox.

2.º In decreto Clem. XI incip. *Quoniam Sancta sanctè tractanda sunt* 15 Decemb. 1703, statuuntur seqq:—I. Quòd Episcopi et his majores, etiam Cardinales, non possint extra domum propriæ habitationis in domibus laicis missam celebrare vel celebrari facere, seu dare licentiam, ut alius celebret, etiam prætextu privilegiorum— Ex Decretis Cong. Conc. relat. à Bened. XIV in Epistola *Magno* 2 Jun. 1751 ad Primatem etc. Poloniae, hoc privilegium restrictum fuit, ut Episcopi eo uti non possint extra domum propriæ habitationis in domibus laicorum sitis in aliena diocesi. Quo tamen uti possunt, quando occasione visitationis, vel itineris ibi hospitio recipiuntur, vel etiam, quando sunt absentes à propria ordinaria habitatione in casibus à jure permissis, vel de speciali S. Sedis licentia, ex declaratione Innoc. XIII et Bened. XIII, Const. *In supremo*.—II. Quòd

Agitur de hac materia in Clementinis et Extrav. comm. *h. t.*—In Decreto *dist. 2. de consecr. et Can. 13. cum seqq. d. 5. de cons.*—In Tridentino sess. 13. de SS. *Euchar. sess. 21. de Communione, sess. 22. de Sacrificio Missæ, cum subjuncto decr. de observandis, et evit. in celebr. Missæ, sess. 23. c. 4. de refor.*

Regulares, et alii quicumque sacerdotes, etiamsi essent Episcopi, in oratoriis privatis, quæ per S. Sedem concessa fuerint, non possint missas celebrare in diebus Paschatis SS. Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini, et aliis solemnioribus in indulto exceptis.—III. Quòd, si unica missa concessa fuerit, non liceat aliam celebrare, neque illam unicam post meridiem: secùs in his casibus audientes missam nullatenus Ecclesiæ præcepto satisfacere. Inculcatur etiam sacerdotibus, ut circa facultatem celebrandi in oratoriis privatis diligenter inquirant, et de ea se optimè informant.— Ex Decreto Congregat. Concil. 13 Jan. 1725, relato in mox cit. Epistola Bened. XIV, §. 18, in die Natalis Domini celebrari possunt tres missæ, etiamsi in Brevi de unica tantùm missa mentio fiat; dummodò in eodem Brevi indultum sit, missam celebrari posse diebus etiam exceptis. Ex altero Decret. ejusdem Cong. 3 Decemb. 1740, ab eodem Bened. 7 Jan. 1741 approbato, relatoque in dicta Epistola §§. 15 et 16, in his oratoriis missa celebrari non potest, et præcepto satisfieri, quando eidem missæ actu non interest aliquis ex iis, quibus principaliter indultum concessum est. Hoc autem principaliter concessum intelligitur «his tantùm, quibus Breve dirigitur, nimirùm personis illis, quæ à tergo ejusdem Brevis proprio nomine nuncupantur»; et propterea majoris claritatis gratia mandavit Pontifex, ut in hujusmodi Brevibus hæc adjungatur clausula: «Volumus autem quòd nati ac consanguinei, et affines prædicti unicam dictam missam, vobis quidem præsentibus, audire tantumodò; nunquam verò celebrari facere audeant.» Hoc tamen Decreto non obstante, declarat: «Posse missam celebrari, etiamsi nulla earum personarum præsens adsit, quæ in fronte, seu inscriptione Brevis nominatur; dummodò illa præsens sit, cui in Brevis corpore nominatim et expressè facultas tribuitur, ut possit in privato oratorio, tum, cum ipsa adsistat, facere, ut missa celebretur.» Item à §. 20 ad totum §. 26, declarat in his oratoriis administrari non posse sacramenta pœnitentiæ et Eucharistiæ, etiam extra tempus Paschale, sine Ordinariorum licentia, comprehensis etiam Regularibus exemptis.—IV. Declarat, quòd per Concil. Trid. cit. sess. 22. in decr. de observ., sublatum sit privilegium in corpore juris clausum, *c. 30. in his de privil.*, quo liberaliter Prædicatoribus et Minoribus indulgetur, ut, ubicumque fuerint, super altari viatico, seu portatili, absque licentia Ordinarii celebrare valeant. Tandem Ordinariis præcipitur, ut contra transgressores procedant etiam ut Sedis Apostolicæ delegati usque ad censuras. An hoc decretum cum tanto rigore receptum sit in Germania, ut neque Episcopus licentiam dare possit celebrandi in privato oratorio, affirmare non possum.

3.º Non obstante hoc Decreto Clementino, Regulares in suis oratoriis privatis intra monasterium sitis, et ad cultum divinum dumtaxat deputatis celebrare possunt missas, et seculares illas audientes satisfaciunt præcepto Ecclesiæ: ita concessit Societati Jesu Gregor. XIII, Const. incip. *Decr. 1576, die 11 Febr.*; imò Pius IV. Canonicis Regg. ann. 1565, amplius privilegium concessit, ut in cellis seu cameris pro infirmis missas dicere possint. Sed hoc ad seculares non debet extendi, nisi forsàn ad ministrum

sacerdoti servientem. Quæ privilegia post Trid. data, omnibus Regularibus in privilegiis communicantibus communia, non revocantur per decretum Clem., utpote loquens de oratoriis in domibus laicorum erectis: imò de oratoriis in monasterio sitis nec ipsum Trid. loquitur *cit. sess. 22. in decr. Quanta cura* ibi: *privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam*: monasteria enim non sunt domus privatae, sed publicæ auctoritate Episcopi erectæ; nec sunt omnino extra Ecclesiam, sed nomine Ecclesiæ veniunt passim in jure *tit. de religio. domib. lit. de immun. Eccl. c. 24. de sent. excom. in 6. etc.* Aliud dic de aratoriis, quæ eriguntur in ruralibus et privatis domibus Regularium: in his utique sacrificare non licet, nisi erecta sint auctoritate Episcopi.

Ita ex decreto Cong. Conc. 1 Martii 1687, relato à Card. Petra *comment. ad Constit. Apostol. Constit. 8 Honorii III. tom. 2. sess. un. n. 53.*

Illud privilegium Societati Jesu concessum ut inter Missiones sacrificare possint super altari portatili ubique gentium ex Const. Greg. XIII. *Usus* 1579, die 1 Octobr., non communicatur aliis Regularibus, nisi eadem causa Missionum subsit.

Ex Epistola Bened. XIV ad omnes Episcopos dition. Eccles. *Accepimus* 46 Jul. 1746, statuitur:—I. Ne missa celebretur in altaribus quæ careant imagine Crucifixi; hæcque esse debeat, quæ pendeat à Cruce; non autem ita exigua, ut ipsius sacerdotis et populi assistentis oculos penè effugiat.—II. Non esse necessarium Crucifixum, dummodo hic in majori tabula altaris, vel pictus, vel caelatus primum locum obtineat præ ceteris omnibus, quæ in eadem tabula exprimentur.—III. Non sufficere pro missa celebranda parvam Crucem cum imagine Crucifixi posita super tabernaculum, in quo asservatur Sac. Eucharistia, sed ponendam esse aliam in medio candelaborum: servandam esse consuetudinem vigentem in qualibet Ecclesia, vel diocesi apponendi, vel non, Crucem, dum missa celebratur in altari, ubi Sac. Eucharistia publice prostat.

371. Q. II. *Quid iuris circa divina apud Regulares?*

R. 1.º Regulares diebus festivis, etiam eo tempore, quo missa in parochia celebratur, possunt campanas pulsare, missas celebrare, et fideles illas audiendo satisfaciunt præcepto Ecclesiæ: ita Leo X Const. 25., et Sanctus Pius V Const. 41 incip. *Etsi Mendicant. §. 8.* excepto Sabbato sancto: tunc enim prius pulsari debet campana Ecclesiæ cathedralis aut matricis, quam alterius Ecclesiæ secularis aut regularis, ut declaravit S. Congr. 1568, die 10 Octobr.—Nec his obstat Trid. *cit. decr. Quanta cura*: dicit enim fideles monendos et hortandos esse, ut diebus festivis missam in parochia audiant; non verò ad id cogendos.

2.º Si presbyter secularis, non ex mera devotione, sed ex aliquo titulo teneatur celebrare in Ecclesiis Regularium, isti tenentur consensum dare; attamen cum onere, ut presbyter suis sumptibus id faciat circa vestes, lumen etc. Si verò ibi celebrare deberet ex dispositione testamentaria, et Regulares ex rationabili causa negarent, poterit Ordinarius dare licentiam alibi celebrandi, ex decr. Cong. Conc. 13 Nov. 1683 in S. *Miniati.*

Deberet etiam admitti, si ex mera devotione celebrare vellet, ne

divinus cultus impediatur, ex Constit. Leonis X *Dum intra*; dummodò habeat litteras testimoniales sui Ordinarii.

372. Q. III. *Quæ sit obligatio applicandi missas?*

R. 1.º Parochus de jure div. tenetur pro suis ovibus sacrificium missæ applicare, Trid. *sess. 23. c. 1 de refor.* ibi: *pro his sacrificium offerre.* Et quidem festivis diebus, si tenues redditus habeat; si verò pingues, singulis diebus, quibus celebrat; exceptis illis missis, quas parochus ex officio suo, vel onere parochiæ annexo, pro aliis offerre debet: ita sæpius declaravit S. Cong. et Inn. XII Const. incip. *Nuper* 1697, die 23 Dec. Has tamen declarationes, saltè pro Germania restringit Schmal. hic n. 406, ad illos dies non festivos, quibus parochus de statuto vel consuetudine loci tenetur sacrificare. Sed hæc limitatio, quam incidenter Romæ in discursu familiari proposui, Italiam non arridebat. An verò consuetudo, vi cuius parochi, etiam pingues redditus habentes, stipendia pro missis recipiunt, his declarationibus prævaleat, asserere non audeo; quia versamur in materia juris divini, contra quod consuetudo nihil operatur, (*c. fin. de consuetud.*); S. Congr. autem declaravit, quòd præceptum divinum, cujus meminit Trid. *loc. cit.* obliget Parochos pro *Parochianis sacrificium applicare ea cum distinctione, ut si redditus pingues sint, singulis diebus; si verò tenues, saltè festivis diebus* (1688 die 10 Maji), nisi forsan ad coonestandam istam consuetudinem dicas, determinationem istam esse tantum juris humani: de jure autem divino sufficere, ut Parochus sæpius per annum, saltè diebus dominicis et festivis pro ovibus suis sacrificium offerat, et dum aliàs obligatur Parochianis celebrare.—Vide Reiff. an. 22, Schmalz ann. 102 et in meis Resol. Can. hic Resol. 2.

Circa Prælatos regulares animadvertendum est responsum Cong. Conc. ad dubium, quòd iisdem verbis, quibus repetitum legitur in folio ejusdem Cong. sub die 15 Martii 1710 transcribo.

Dubium missæ pastoralis, seu parochialis et conventualis. Instante pridem de anno propè defluxo Fiscali S. Cong. Visitat. Apost. coram Cong. à SS. D. N. (*Clement. XI.*) deputata super revisione onerum missarum Urbis, quatenus compellerentur omnes et singulæ Ecclesiæ Regularium quotidie celebrare et applicare missam conventualem pro benefactoribus: necnon adigerentur omnes et singuli Prælati regulares, tanquam suorum subditorum pastores, nimirum Generales, Provinciales, Guardiani, Priores, omnesque alii Superiores locales cujuscumque Ordinis, regulæ et instituti offerre et applicare Sacrificium Missæ pro eorum ovibus, scilicet pro eorum Religiosis subditis, eodem prorsus modo, quo pro suo populo tenentur Parochi. Eadem Cong. deputata decrevit, priusquam in premissis resolutionem caperet, exquirendum esse oraculum hujus S. Cong. Conc., quò quidem decreto approbato à SS. D. N. sub die 17 Febr. prælibati anni, recurrit idem Fiscalis ad hanc S. Cong., in qua citatis Procuratoribus Generalibus Religiosorum, in Cong. diei 1 Junii ejusdem anni 1709, rescriptum prodiit. Respondebitur in casibus particularibus.

Subinde dicta die 15 Martii, citato speciatim per eundem Fiscalem

Procuratore generali Ordin. S. Augustini, concordata et proposita fuerunt decidenda hæc tria dubia:

I. «An P. Generalis totius Ord. Eremitarum S. Augustini, Vicarius generalis, ac omnes et singuli Provinciales, ac Priores seu Superiores locales et conventuales ejusd. Ordinis teneantur Sacrificium Missæ parochialis, seu pastoralis pro eorum ovibus, scilicet pro eorum regularibus subditis, offerre et applicare? Et quatenus affirmativè:

II. An, et quomodo, et quibus diebus hoc idem Sacrificium applicare teneantur.

III. An, et quomodo, et quibus diebus omnes et singulæ Ecclesiæ Regularium prælaudati Ord. Eremit. S. Augustini teneantur celebrare et applicare Missam conventualem pro benefactoribus in casu etc.»

Sed S. Cong. distulit resolutionem, ad quam nunquam amplius devenit; factis enim perquisitionibus tum à me in regestis d. Cong. Conc., tum à moderno P. Procuratore Generali S. Augustini in suo archivo, nullum repertum est monumentum datæ resolutionis.

2.º Sacerdos, qui accipit stipendium sufficiens pro celebranda missa in certa Ecclesia, v. g. monialium, regulariter tenetur missæ fructum applicare pro dante eleemosynam, licet dans id expressè non petierit, nisi expressè permisisset, ut Sacrificium pro alio dante stipendium applicari posset. (S. Congr. 1627 die 9 Jan. apud Matthæuc.), cum in tali casu cesset justus titulus novum stipendium recipiendi. At contra, beneficiatus qui tenetur ad certa sacra certo loco et tempore dicenda pro Ecclesia vel altaris cultu, vel solatio fidelium, sine expresso onere missam applicandi pro fundatore, probabiliter accipere potest novum stipendium, et danti missam applicare: ita Peyr. Rodriq., Turrecr., Schmalz., Diana et alii contra Gavant., Pignat., Matthæuc. et alios. docentes saltè medium fructum applicari debere fundatori: nam obligatio celebrandi in certo loco et tempore, et obligatio applicandi missam, sunt diversæ; ergò si fundator primam tantum expressit, alteram censetur omisisse.—Nec obstat Decr. Urbani VIII *de celebr. miss.*, quia loquitur de illis beneficiatis, qui ratione beneficii tenentur missas applicare, non verò de his, qui tantum obligantur ad celebrandum in certo loco, sicut, v. g. Nicol. Spurgi-Canonici duo seniores obligantur in domo Lauretana singulis diebus missam hora septima cantare. Cetera, quæ de stipendiis missarum hic quæri possent, habentur in Constitut. Urbani VIII *Cum sæpe* innovata ab Inn. XII Constit. *Nuper*, quæ à Regularibus bis intra annum legi debet in capitulo, aut publica mensa.

In die commemorationis omnium fidelium defunctorum potest à sacerdotibus celebrantibus applicari sacrificium ad libitum, vel pro omnibus defunctis, vel pro aliquibus tantum, ex decretis Cong. Rituum 4.º Aug. 1663 et 9 Dec. 1709.

Beneficiatus, seu capellanus, cui incumbit onus missas quotidie celebrandi per se ipsum, si ex diuturna infirmitate excedente quindécim dies impediatur eas celebrare, tenetur satisfacere per alium, ex Decret. Cong. Conc. in *Romana celebr. miss.* 4 Junii 1689 et 17 Novembris 1695.

An verò præcisa infirmitate, aliquando abstinere possit à celebratione devotionis aut honestatis causa, Cabasut. jur. Can. Theoria lib. II. cap. 28. n. 9. ex cap. *Significatum* de præb. admittit intermissionem à celebratione duodecim dierum in quolibet anno; dummodò tamen diebus, quibus pro fundatore non celebrat, abstineat pro alio celebrare, puta pro se, vel suis parentibus, neque ei licita est talis intermissio, quando non habet onus per se ipsum celebrandi pro fundatore, ex decreto ejusdem Cong. 18 Sept. 1683.

Ex Constit. Bened. XIV. *Quanta* 30 Jun. 1744, *colligentes missarum* eleemosynas, ubi hæ sunt majoris eleemosynæ, missas verò curant celebrari in iis locis, in quibus minori eleemosyna celebrari scient, si laici sint, incurrunt ipso facto excommunicationem Papæ reservatam; si clerici vel sacerdotes, suspensionem eidem pariter reservatam.

373. Q. IV. *An, et quomodo Missæ annuæ omitti, aut ad minorem numerum reduci possint?*

R. 1.º Si bona pro Missis relicta ex toto perierint absque ulla culpa Ecclesiæ, monasterii aut Prælati, cessat obligatio eas legendi: ita comm., et sæpius declaravit S. Congreg. in una *Forosempron.* 1687, die 7 Jun. in *Monopolit.* 1703, die 8 Aug. Nam beneficium datur propter officium (*c. fin. de rescript. in 6.*); ergò, cessante beneficio, æquum est cessare officium; sicut perempta re locata, vel non fructificante, nec emphyteuta ad Canonem, nec conductor ad prestandam mercedem obligatur (*c. 3. de locat.*)

2.º Ex Trid. S. 23. c. 4. *de refor.*, Episcopi in synodo diocæsana, Abbates et Generales Ordinum in capitulis generalibus, re diligenter perspecta, pro sua conscientia reducere possunt onera Missarum ad minorem numerum, in eo casu, quo redditus diminuti vel tenues effecti sunt; sed hodie ex cit. Constit. Urbani recurrendum est ad Sedem Apostolicam.

374. Q. V. *Qui obligentur ad dicendas horas Canonicas?*

R. 1.º Clerici in sacris constituti (*c. 4. 9. h. t.*)—Religiosi professi ad chorum obligati, etiam moniales, ex consuetudine. At extra chorum eos, qui sacris insigniti non sunt, non obligari ad breviarium docent Alph. à Castro, Caramuel, et alii, licet oppositum probabilius ab aliis doceatur. Censeo tamen consuetudinem, quæ stabit pro lege, Religionis, attendendam esse.—Beneficiati quicumque, *c. fin. de reser. in 6.* quia beneficium datur propter officium. Oblinentes præstimoniam in vim tituli, aut pensiones Ecclesiasticas obligantur saltè ad dicendum officium parvum B. V.

2.º Beneficiati post semestre totum officium omittentes, aut indevote recitantes, privantur fructibus totius diei; matutinum omittentes cum laudibus vel omnes horas minores, medietate fructuum; unam ex reliquis horis, sexta parte eorundem fructuum, quos *tamquam injustè perceptis in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare tenentur*, etiam ante sententiam: S. Pius V. Const. *Ex proximo* 1571, 12. Kal. Octob. Et quamvis dispositio ista rigida videatur pro parochis, qui præter breviarium plura alia onera parochialia habent, nihilominus parochi in ea com-

prehenduntur, ut patet ex principio: *Quicumque habens beneficium Ecclesiasticum cum cura et sine cura*, atque ita dictus Pontifex non aliter fructus beneficiorum concedit, quam sub conditione recitandi breviarium, nisi legitima causa eos excusaret. De sacrificio missæ vide c. 6. *cum Martha*, et c. 8. *In quidam h. t.*

Cabasut. jur. Can. Theor. lib. VI. cap. 14. nu. 14. cum DD. ibi cit., ex æquitate assignat parochi pro integra totius anni horarum recitatione quartam partem fructuum sui beneficii: Canonicis verò et capellanis quotidianæ residentię vinculo adstrictis dimidiam; ideoque juxta hanc proportionem eos eximit ab onere restitutionis, si omittant hanc recitationem propter reliqua onera præstita.

Circa choro adstrictos præsentis, sed una cum aliis alta voce non psallentes, vide Additiones hoc eod. lib. III. tit. 4. post. n. 17.

Obtinens beneficium etiam ad victum insufficientem, omittens dictam recitationem, non excusatur à peccato et restitutione, si scienter illud acceptavit, quia sicut non excusatur à residentia c. *Congruente* 6, de Cleric. non residen., ita nec à recitatione: et sibi imputare debet, si se fecerit ad tale beneficium intitulari. Cardinal. in Clement. 1. n. 9. de celeb. Miss.

Ex decreto Congreg. Rituum 2 Sept. 1741, in *Aquen.* Canonici non tenentur extra chorum ad psalmos graduales, pœnitentiales, officium B. Virginis et defunctorum, cum recitanda sint tantum in choro, ubi est consuetudo; et nequeunt Canonici ad illorum recitationem cogi, ubi recitari non consueverint, ex decreto Congr. Conc. 28 Sept. 1754, in *Montis Alti.* Unde non est attendendum decretum Congr. Episc. et regul. 18 Mart. 1587, prout mendose refertur à Crespino in *visit. pastoral.* part. 2. §. 20. contrarium sentiens, quoad officium B. Virginis, cum in eo legatur tantum, *Canonicos debere hortari ad recitandum in choro officium B. Virginis diebus in breviario præscriptis, non autem cogi, ubi non est solitum.* Qui error in causa fuit quibusdam Episcopis litis instituendæ contra Canonicos, in qua ideo succubuerunt, ut videre est in folio cit. causæ Montis Alti. Ea tamen etiam in choro omittentes declarantur immunes à peccato in Const. S. Pii V. *Quod à nobis*, idib. Jul. 1568, §. 9., excepto officio B. Virginis, si veteri consuetudine illud recitari consueverint. Hæc in choro recitantibus variæ indulgentiæ impertiuntur. Quæ Constit. impressa legitur in fronte breviarii Romani cum d. §. 9, qui etiam refertur à Bened. XIV. Instit. Eccles. 107, licet in Bullario Romano non reperiatur.

Quod spectat ad tempus horarum Canonicarum recitationis, vide cap. *Presbyter* 1, hoc eodem tit., quod licet loquatur de recitatione in choro peragenda statutis horis, potest tamen ex dispensatione Episcopi vel ex inolita consuetudine recitari matutinum cum laudibus diei subsequentis post completorium diei præcedentis, ut ostendit Bened. XIV. Instit. Eccles. 107, §. *At vero*: cum ceteroquin privata recitatio licita sit ex Theologorum opinione communiter recepta juxta notata in fine Calendarii Romani. Quod autem spectat ad recitationem ejusdem matutini cum Laudibus

bus ante Missæ celebrationem præscriptam à cit. cap. et rubrica Missalis, ex his inferunt nonnulli peccare læthaliter quemlibet sacerdotem etiam choro non obstrictum, si Missam celebret, eo non recitato. Verum Bened. XIV. Const. *Et si Pastoralis*, 6 Maji 1742. de dogmatibus et ritibus, ab Italo Græcis tenendis et servandis, §. 7. n. 5. ulitur verbo excludente hanc gravem culpam; ibi: *Et priusquam Missam celebrent, officium matutinale recitare CURENT.*»

TITULUS XLII ET XLIII.

DE BAPTISMO ET EJUS EFFECTU.—DE PRESBYTERO NON BAPTIZATO. ^a

375. Q. I. *An quis præsumatur esse baptizatus?*

R. 1.º Natus ex parentibus christianis, et fideliter inter christianos conversatus, violenter seu certo præsumitur esse baptizatus, nisi contrarium evidentissimis argumentis probatur (c. 3. in fin. de Presb. non bapt.)

2.º Baptizatus ab hæreticis lutheranis, calvinisticis et aliis, qui eadem forma et materia baptismi utuntur cum generali intentione faciendi, quod Christus instituit, præsumitur ritè baptizatus, ut proinde conversus ad fidem catholicam non sit rebaptizandus (arg. Can. 48. d. 4. de consecr.)

3.º In dubio an infans, v. g. expositus baptizatus fuerit, an materia fuerit debita, an in casu insolitæ perturbationis omnia necessaria adhibita fuerint, et quoties rationabiliter dubitatur, non præsumitur homo baptizatus, sed sub conditione: *si baptizatus non est*, baptizandus erit (c. 2. h. t.); quia tali conditione opposita, tollitur omnis irreverentia, quæ sequi posset ex iteratione baptismi.

Non erit tamen rebaptizandus, si constet fuisse baptizatum unius etiam, sive maris, sive fœminæ testimonio (Gloss. cap. nuper ad verbum *nisi juratus* de testib. et attestation.), dummodò talis testis sit, ut ei fides adhiberi prudenter possit; aut si testetur illemet qui baptizavit. Unde expositi reperti cum charta collo suspensa, in qua scriptum legitur, jam baptizatos fuisse, si sciatur qui eam scripserit, neque sub conditione rebaptizandi sunt, ex decret. Cong. Conc. 15 Jan 1724. relato à Bened. XIV. in Epistola ad Vicesgerentem urbis *Postremo* 28. Feb. 1747. "

376. Q. II. *An valeant acta presbyteri non baptizati?*

R. Illa non valent, quæ pendent ab Ordine, ut confectio Eucharistiæ, absolutio à peccatis, administratio extremæ Unctionis; cum Ecclesia defectum juris divini supplere nequeat. Cetera verò acta valent, ut collatio

^a—Tota materia hujus tituli traditur in theologia præsertim morali. et videri possunt Canones d. 4. de consecr.—et Trid. S. 5. in Decr. de pecc. orig. et S. 7. de baptismo.

baptismi, cujus minister est quilibet homo; assistentia matrimonii præstita et omnia acta jurisdictionalia, ex recepta l. 3. *Barbarius ff. de off. præt.*: vide *Can. 47. cum seqq. l. q. 4.*

TITULUS XLIV.

DE CUSTODIA EUCHARISTIÆ, CHRISMATIS ET ALIORUM SACRAMENTORUM.

377. Q. I. *Quid statuatur in hoc titulo?*

R. 1.º SS. Eucharistia asservanda est in decenti tabernaculo Ecclesie, uti et Sacri liquoris; sed in distincto loco, sub clavibus, lampade diu noctuque ante SS. collucente. Secus sacerdos, ea incustodita relinquens tribus mensibus, ab officio suspendendus est.

2.º Eucharistia asservanda est in Ecclesiis parochialibus actu talibus, et non solum habitu; in cathedralibus, sed extra majus altare, ut decidit Sac. Congr. in *Lucensi* 1579, die 10 Febr.; idem die de collegiatis; item in Ecclesiis Regularium, etiam Monialium non tamen intra chorum illarum; sed in publicis Ecclesiis (Trid. S. 23. c. 10. *de Regg.*)—Econtra sine dispensatione Apostolica non potest Eucharistia asservari in conservatoriis mulierum, nec in grangiis seu domibus ruralibus Regularium, nec in Ecclesiis collegiatis secularibus, si non sint actu parochiales; neque in aliis Ecclesiis non parochialibus, ut sæpe declaravit S. Congr., nisi forsitan adesset consuetudo immemorialis, vim habens privilegii.

3.º Circa impensas lampadis servanda est Constitutio Trident. S. 21. c. 7. *de refor.*

4.º Profana suppellectilia non sunt reponenda in Ecclesiis (c. 2. *h. t.*), nisi casus necessitatis excuset, ut tempore hostilis incursum, incendii etc.

Eucharistia, quæ asservatur in tabernaculo, à græcis renovanda est singulis octo vel quindecim diebus, ex Const. Clem. VIII. *Sanctissimus*, 31. Aug. 1593; à latinis verò qualibet dominica, ex decr. Cong. Episcop. in *Ravennaten.* 6 April. 1573, et ex cap. *Permittimus* 57, de senten. excomm., et cit. Cont. Clem. VIII. Quoad ejus publicam expositionem ex Decr. Cong. Conc. 17 Augusti 1630, relat. à Bened. XIV. Instit. Eccl., 30 non licet «Regularibus etiam in eorum propriis Ecclesiis, SS. Eucharistia sacramentum publicè adorandum exponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit ab Ordinario; ex causa autem privata posse, dummodo SS. Sacramentum è tabernaculo non extrahatur, et sit velatum, ita ut ipsa S. Hostia videri non possit.» Idem prohibitum est aliis quomodocumque exemptis non habentibus jurisdictionem in populum, ex Decr. Congr. Episcop. in *Florentina jurisdict.* 18. Maji 1696.

TITULUS XLV.

DE RELIQUIIS ET VENERATIONE SANCTORUM.

378. De cultu Reliquiarum et Sanctorum fusè agunt Theologi polemici, quibus controversias fidei relinquo. De ritu canonizationis et beatificationis videri possunt Gonzal. c. 1. *h. t.*, Barbo., Fagn., Matthæuc., Petra, Reiff. Pirh., Schmal. *h. t.*, et diligenter relegenda ac observanda erunt decreta Urbani VIII, quæ habentur in bullar. tom. 4. Const. 39. *Sanctissimus* 13 Martii 1625. cum annexa declar. incip. *Postmodum verò*, et eod. tom. Const. 135. *Cælestis Jerusalem* 1634. die 7 Julii. Ego paucis me in hac vasta materia expediam.

379. Q. I. *Cujus auctoritate fieri debeat canonizatio et beatificatio?*

R. Solius Papæ auctoritate (c. 1. *h. t.*); nam hoc est unum ex gravissimis Sedi Apostolicæ reservatis. Differunt autem hæc duo: quia canonizatio proponit aliquem toti Ecclesiæ pro sancto colendum; beatificatio verò restringit cultum istum ad certas personas, locum et modum colendi, prout in decreto beatificationis exprimitur. Ceterum privato cultu potest quis colere eos, qui cum publica sanctitatis opinione decedunt, cum Ecclesia non prohibeat nisi cultum publicum.

380. Q. II. *Quis possit ab Ecclesia canonizari?*

R. Ille solum, qui claruit virtutibus theologicis et moralibus in gradu heroico, et saltè duobus miraculis vires naturæ saltè quoad modum excedentibus, dummodò ista vitæ sanctitas et miracula plenissimè probentur: Gregor. IX. Const. 4. incip. *Cum dicat Dominus*, qua S. Antonius Patavinus relatus est in Canonem Sanctorum. Ad canonizationem martyris sufficit plenè probare *martyrium materiale*, seu quòd causa mortem sustinendi fuerit fides catholica, vel alia virtus supernaturalis; quia non sola mors, sed causa martyres facit: et regulariter requiruntur saltè duo miracula plenè probata, ut declaravit Congr. Rituum 1642. 13 *Septembris*.

381. Q. III. *Quis modus et ritus procedendi in canonizatione Sanctorum?*

R. 1.º Processus non est inchoandus à S. Congr. Rit., nisi post 50 annos ab obitu servi Dei. Ne tamen probationes pereant, interim excipi poterunt tam auctoritate Ordinarii, quàm S. Congreg. Ante omnia autem scripta et libri, si quos Servus Dei scripsit, examinari debent in S. Congr.—2.º Post 50 annos primum discutitur questio super non-cultu, et partitione decretorum suprà relatorum. Si verò cultus de-

a—Agitur de hac materia *Can. 27. d. 50. et Can. 27. cum seq. dist. 3. de consecr. Trid. Sess. 13. In Decr. mand.*

latus sit, examinatur, an sit cultus immemorialis ante dicta decreta exhibitus: secus non erit locus causæ introducendæ.—3.º Præsentantur processus Episcoporum et litteræ Principum: sequitur commissio super introductione causæ; quæ tamen ex declaratione Innoc. XI non est signanda, nisi post decem annos, habitis iterum novis Episcoporum litteris super fama et sanctitate Servi Dei, nisi Papa ex speciali gratia tempus istud abbreviaret.—4.º Introduta causa, aperiuntur et examinantur processus coram promotore fidei, referente Cardinali ponente, ut sciatur an ullus notabilis defectus commissus fuerit in processu super fama, virtutibus et miraculis.—5.º Si processus isti examinati sint ante lapsum 50 annorum, si quidem validi sint, obsigillantur sigillo S. Congregat., nec aperiuntur, nisi post 50 annos.—6.º Tum proponitur dubium: an constet de virtutibus theologalibus et cardinalibus in gradu heroico? Et hoc discutitur primò in Congr. ante præparatoria coram Cardinali ponente: deinde in præparatoria coram S. Congreg. cum voto Consultorum; et tandem, ubi visum fuerit constare de his virtutibus, fit congregatio coram Sanctissimo super dicto dubio.—7.º Proponitur alterum dubium: an, et de quibus miraculis constet? et fit relatio miraculorum, quæ à Cardinalibus non solent approbari; nisi concurrant saltè duæ partes consultorum; neque à Papa, nisi concurrant ferè omnes Cardinales.—8.º His omnibus ritè peractis, devenitur regulariter ad beatificationem; licet Papa absolute posset procedere ad canonizationem, sed non solet, nisi post beatificationem rursus percrebescat et continetur fama sanctitatis et miraculorum saltè duorum. Cetera vide in locis et DD. suprâ relatis.

382. Q. IV. *Quid juris circa publicum cultum Reliquiarum?*

R. 1.º Reliquiæ omninò novæ publico cultui exponi nequeunt absque auctoritate Sedis Apostolicæ (*cap. fn. hoc tit.*): Si verò Reliquiæ sunt antiquæ alicujus Sancti ab Ecclesia approbati, sufficit auctoritas Episcopi eas recognoscentis et approbantis (*Trid. sess. 25 in decr. et Constitut. 88 Sixti V. incip. Dominus.*) Si tantum transferantur ex una Ecclesia ad aliam, non indigent approbatione, sed solo examine Episcopi, an sint illæ Reliquiæ, quæ in litteris Apostolicis aut testimonio Episcopi continentur, ut habet communis praxis.—2.º Reliquiæ non approbatæ non debent exponi publico cultui cum approbatis, quia in eis non est commixtio, sicut in liquoribus, ut sacrum trahat ad se non sacrum. Si autem præcisè ponantur ad ornatum, v. g. S. Crucis, dicit Sanchez id non obstare; quia tunc sola crux proponitur ad adorandum, non verò reliquiæ.—3.º Reliquiæ antiquæ, dum populo ostenduntur, non debent extrahi ex capsâ, ne vilipendantur (*c. fn. h. t.*), nec pretio vendi, cum hoc sit simoniacum, licet pro ornatu rectè pretium petatur.—4.º Privatus cultus Reliquiarum alicujus cum fama sanctitatis decedentis non censetur prohibitus; cum jura loquantur tantum de cultu publico.

Circa beatificationes, Canonizationes Sanctorum eorumque Reliquiarum cultus, vide doctissimum opus Bened. XIV *De servorum Dei beatificatione.*

TITULUS XLVI.

DE OBSERVATIONE JEJUNIORUM.

383. Q. I. *Quale sit præceptum jejunii Ecclesiastici?*

R. Præceptum hoc, quatenus respicit delectum ciborum, seu abstinentiam à carnibus, est negativum seu non comedendi carnes; adeoque contra illud toties per diem peccatur quoties moraliter distinctis vicibus carnes comeduntur; ita comm. Nam esus carniū in quadragesima et aliis vetitis diebus per se prohibetur independenter à jejunio; cum etiam die dominico in quadragesima, et generaliter adolescentibus, diebus vetitis prohibeatur. Parvitas tamen materiæ, v. g. unus vel alter bolus excusat à mortali ex benignitate Ecclesiæ. At præceptum unam refectionem sumendi, est affirmativum, dictans christiano unam refectionem dandam esse ex suppositione, si comedere velit, et consequenter totum violatur per secundam integram refectionem; ut amplius non pecces, si tertiam vel plures integras refectiones sumas. Comm.

384. Q. II. *Quid veniat nomine carniū?*

R. Ex mente Ecclesiæ et usu Christianorum venit omne id, quod vulgò dicitur caro, prout à piscibus distincta: nam Ecclesia prohibendo carnes prohibet alimenta solidiora, que multum nutriunt. Unde non sunt hic attendendæ regulæ et opiniones medicorum hoc vel illud non esse carnem existimantium, dummodò in communi existimatione habeatur pro carne, v. g. caput, pedes, intestina, laridum, adeps, et à fortiori sarcimina etc. Neque subsistit illa regula, quòd nomine carnis veniat caro animalium terrestrium, quæ diu extra aquam vivere possunt vel quæ habent sanguinem calidum: nam regula ista, ut benè advertunt plerique Theologi, nullo solido fundamento nititur, et nimis laxat sanctissimum præceptum jejunii. Hinc P. Wiestner, Schmalz, et alii generaliter dicunt, sine violatione jejunii neminem vesci fulicis anatis aquatilibus, et similibus animalibus extra aquam non diu viventibus. Idem sensisse fertur Eminentissimus Cardinalis et Archi-Episcopus Vionensis Sigismundus de Koloniz, qui anno 1732, pro sua Archi-Diœces prohibuit esum ejusmodi fulicarum die vetito. Et meritò, cum in communi existimatione caro talium avium parum vel nihil distet à carne aliorum altium.

Dicoes: I. Fulicæ habent sanguinem frigidum.—II. Lutræ, testudines

a.—Agunt de hac materia fuse Theologi morales, quorum doctrina adjuvatur ex Sac. Canonibus *Can. 3. in Scholio, et seqq. d. 4. et dist. 41. 76. per tot et Can. 6. cum seq. d. 3. de consecr. et Can. 16. cum seq. d. 5. de conse.* Ego hic tantum unam et alteram quæstionem resolvam.